

Stockholm 31 januari 2023

Remiss Modellkoncept för nationell strategi för standardisering inom samhällsbyggande 2023

Bakgrund:

En ny regelmodell har utretts för byggregler. Den ska inte påverka kravnivåerna enligt lag och förordning. Det är Boverkets tillämpningsföreskrifter som omfattas av arbetet och efter översynen kommer byggreglerna att bestå av färre regler vara formulerade som funktionskrav och innehålla endast bindande föreskrifter. Det innebär att reglerna inte kommer att ha några allmänna råd, inga hänvisningar till standarder, till andra myndigheter eller till organisationers riktlinjer. I stället ska samhällsbyggnadssektorn själva ta fram vägledningar och standarder som visar att reglerna med funktionskraven uppfylls. Ett förslag till modellkoncept för nationell strategi för standardisering inom samhällsbyggande har nu tagits fram av sektorn och skickats på remiss.

Astma- och Allergiförbundets synpunkter på förslaget:

- Vi tillstyrker förslaget till modellkoncept med kommentarer

Motivering:

Våra sammanfattande synpunkter på remissen är att vi tillstyrker förslaget om en standardiseringsstrategi och principer för sektorsnormer. Men vi ser risker med att processen för standardisering och sektorsnormer föreslås ske inom en alltför sluten grupp inom samhällsbyggnadssektorn. Vi frågar oss även om sektorn verkligen har tillräcklig kompetens och är oberoende nog att ta fram de heltäckande regler som behövs och som tillvaratar samhällsintressen (inte bara egna intressen) för att uppfylla de tekniska egenskapskraven.

Det är viktigt att de som kan komma att drabbas av skador och byggfel (brukare och deras organisationer) får möjlighet att komma med synpunkter och får inflytande i framtagningen av standarder och sektorsnormer som kan få konsekvenser för exempelvis inomhusmiljö och hälsa. Det är inte givet att sektorn har samma intresse som t ex brukarorganisationer som ska använda byggnaderna. Att delta i standardiseringsprocesser kräver dock tyvärr även resurser (både pengar och tid) något som intresseorganisationer i civilsamhället inte alltid har. En god inomhusmiljö kräver kompetens, god ledning och prioritering av dessa frågor från ledningen.

När ansvaret för att ta fram verifiering, vägledning och standarder i högre grad ska överlåtas på samhällsbyggnadssektorn själva och inte längre ligga på Boverket (som representerar samhällsintresset) är detta mycket viktigt. Ett exempel på problem som påverkat brukare mycket är t ex enstegstättade fasader - en billigare riskkonstruktion som innebar fuktrisker och användes av byggbranschen långt efter att Boverket informerat om problemen och detta orsakat mycket onödiga fukt- och mögelskador i bostäder (medför både kostnader och sjukdom).

Astma- och Allergiförbundets förslag:

- Remisslistan borde utökas med bl a brukarorganisationer som berörs. Vi föreslår att berörda brukarorganisationer får kännedom om när förslag till sektorsnormer skickas på remiss och erbjuds möjlighet att svara. Exempel på brukarorganisationer är Astma- och Allergiförbundet, Hyresgästföreningen (om innemiljö) och Funktionsrätt Sverige (tillgänglighet).
- Det är viktigt att inkludera även brukarorganisationer i remisslista för sektorsnormer (jämför representanter som finns i t ex Boverket byggråd och tillgänglighetsråd)
- Vi föreslår att hälsoperspektivet läggs till när det gäller byggnaders hållbarhet i sektorsnormer - byggnader kan påverka hälsan på många, t ex genom fukt, materialval, luft/ventilation.

Mikaela Odemyr
Ordförande
Astma- och Allergiförbundet